

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v torek, dne 26. februarja 1935.

Štev. 23.

Dolžnost zadrug

Ponovno je »Trgovski list« želežel, da ne samo ni nasproten zadrugam, temveč da je tudi za posebno državno pomoč zadrugištvu, ki je ostalo zvesto zadrugištvu idealom in ki dela za dvig naše agrarne in industrijsko-agrarne proizvodnje. Zalostna resnica pa je, da se je pri nas zadrugištvu vedno bolj omejevalo le na dve panogi, na kreditno zadrugištvu in na nabavljajno, odnosno konzumno zadrugištvu. Na polju kreditnega zadrugištva je naše zadrugištvu doseglo uspehe, ki mu bodo vedno v čast in v težkih časih našega prvega gospodarskega vstajanja je ustvarilo začetke našega domačega kapitala ter pozneje dvignilo ta kapital do te višine, da bi mogel že biti podlaga za dvig, izpopolnitev in modernizacijo naše agrarne proizvodnje ter za postopno ustvarjanje agrarno-industrijske proizvodnje. Žalibog se je na ta cilj le mnogo premalo mislilo in zato ni bil storjen nujno potreben korak od zbiranja kapitala pa do njegove uporabe za dvig proizvodnje.

Na to veliko in najvažnejšo nalogo se je, kakor že omenjeno, pozabljalo, s tem večjo vemo pa se propagiralo nabavljajno zadrugištvu, ki je v narodno-gospodarskem pogledu ostalo brez pravih pozitivnih rezultatov. Neglede na to, da je bil posebno v začetku eksperiment s konzumi plačan silno drago s številnimi polomi, ni niti danes razen poostrene konkurenčne borbe prinesel nobene splošne dobrote. To se je videlo zlasti sedaj ob gospodarski krizi, ko niso bile vse številne nabavljajne zadruge s svojimi milijonskimi rezervami gospodarstvu v prav nikako oporo, temveč so na račun nabavljajnih zadrugam podeljenih privilegijev trpeli tako državni dohodki kot konkurenčna sposobnost zasebnih podjetij, ki so najmočnejši davčni vir države.

Zato bi bilo že čas, da bi v zadrugištvu krogih pričeli misliti na svojo novo nalogo, ki nastaja po ustvaritvi narodnega kapitala in ki je tudi za naše narodno gospodarstvo odločilne važnosti. Na eno teh nalog opozarjajo zadnje »Trgovske novine«, ki pravijo med drugim:

Potreba preorientacije naše agrarne proizvodnje postaja vedno bolj nujna. Zitarice ne dajejo več onega dobička ko nekdanj in vedno bolj postaja potrebna gojitev industrijskih rastlin. Izvršeni poizkusi so dokazali, da je gojitev industrijskih rastlin v vsej državi mogoča. Naravnost neverjetno je, da uvažamo mi kot izrazito agrarna država semena sončnic in buč za deset in desetmilijonske zneske. Mesto da bi sami proizvajali te sirovine za naše tvornice olja, jih uvažamo iz tujine za drag denar, dočim izvažamo žitarice v brezcenje. Samo v letu 1933. smo izdali za uvoz oljnatih semen 50 milijonov Din.

Kako silno nemarni smo v tem pogledu, kaže primer z Nemčijo. Ker je ostala brez deviz, je skušala skleniti ugodne pogodbe za nabavo sirovin z agrarnimi deželami južnovzhodne Evrope. Tako je dovolila tudi nam posebne olajšave za uvoz naših agrarnih proizvodov ter je celo omogočila proizvodnjo industrijskih rastlin. S trgovinsko pogodbo se je lani zavezala, da odkupi od nas 2000 vagonov lanenega semena ter nam je naprej zagotovila odjem tega blaga, in to po za 3,10 marke za stot višji ceni, kakor je veljala na svetovnem trgu. Da bi mogli dobaviti teh 2000 vagonov, bi morali zasejati s temi rastlinami 30.000 ha. A koliko smo jih v resnici zasejali? Komaj 500 jutrov!

Tu je hvaležno polje za naše zadrugarstvo. Mesto da kupčuje v notranjosti dežele z vsemi mogočimi predmeti, naj raje skrbi za dvig proizvodnje. Naš izvoz propada ne samo zaradi raznih uvoznih omejitev v tujih državah, temveč tudi zato, ker ne odgovarjajo naši agrarni proizvodi zahtevam svetovnega trga. Naš izvoz ni tipičen, ni pravilno zapakiran, ni dovolj pre-

gledan, vse to povzroča, da nima potrebna slovesa, vsled česar je tudi njegova cena manjša. Usposobiti naše agrarne proizvode za svetovni trg, osamosvojiti naš izvoz od tujih posredovalcev — to je hvaležna naloga, ki čaka naše zadrugištvu.

Druga in nič manj važna naloga pa je, da pomaga zadrugištvu izvesti preorientacijo naše agrarne proizvodnje, da bo ta mesto ne dovolj rentabilnih žitaric gojila industrijske rastline. Z nemškim primerom smo dovolj pokazali, kako velika pridobitev za vse naše narodno gospodarstvo bi nastala iz te preorientacije. Ker je sedanj kmetijski minister dr. Jankovič tudi

80 milijonov dinarjev letno izgubimo, ker nima Slovenija železniške zveze z morjem

Krvavo potrebna, ne pa volivni šlager je zahteva po zgradnji železniške proge Slovenije z morjem in s tem kot del te železnice tudi proge St. Janž—Sevnica. To ne uvideva že davno vsa preudarna Slovenija in to je začel spoznavati celo prestolniški tisk, ki sicer za gospodarske zahteve Slovenije nima preveč razumevanja. Tako je posvetila beograjska »Štampa« z dne 25. februarja pol strani potrebi naše železniške zveze z morjem. Pravi, da je pomanjkanje te zveze rak-rana naše prometne politike. Nezaslišano je, da ima italijanski Jadran in njegovo zaledje hitrejšo, boljše in cenejšo zvezo z našo Slovenijo, ko jugoslovanski Jadran. Ljubljana danes nima direktne zveze z našim morjem in zato je neodločljiva potreba, da se zgradi železniška zveza Slovenije z morjem. Kot prva etapa pa naj se zgradi železnica St. Janž—Sevnica in pravi narodni greh bi bil ter zanemarjanje državnih interesov, če se ta proga ne bi zgradila. Ni ne proračunskega, ne finančnega in nobenega drugega opravčila, če se ne bi takoj pričela graditi ta proga.

Se bolj odločno pa je nastopil za gradnjo železniške zveze z morjem naš stari prijatelj, župan Sušaka, g. Gjuro Ružič, ki je izjavil dopisniku »Jugoslovenskega Lloyd«, da je eden glavnih problemov za dvig Hrvatskega Primorja in mesta Sušaka zgraditev železniške zveze Slovenije z morjem. Med drugim je dejal:

Železniška zveza Kočevja s sušaško progo bi se morala zgraditi že iz Blairvega posojila, za kar sta bila zagotovljena 2 milijona dolarjev, a je bil denar potrošen v druge namene. Če bi se zgradila ta železnica, potem bi bilo konec gospodarske odvisnosti Dravske banovine od tujih pristanišč. Kar pa je še važnejše, je to, da pomeni ta železnica najkrajšo zvezo med glavnimi središči srednje Evrope in Jadrana, zlasti od Brna in Monakovega. Zato bi imela ta proga tudi velikanski pomen za tujski promet.

Zveza Slovenije s katerikoli našim pristaniščem je predolga in ne more konku-

že napravil načrt za takšno preorientacijo naše agrarne proizvodnje, upamo, da do nje tudi pride. Zato se naj ta načrt dosledno in z energijo izvaja in zato se naj dovolijo privilegiji le zadrugam, ki sodelujejo pri preorientaciji ali ki delajo za dvig naše proizvodnje. Samo v produkcijske svrhe smejo biti dovoljeni privilegiji, davčni ko vsakteri drugi, to mora biti v bodoče načelo, ki mora veljati vedno in v vsakem primeru. Nobenih privilegijev pa nabavljajnim zadrugam, ker njih poslovanje ne služi celoti! Samo takšno ravnanje bo gospodarsko pravilno in v korist narodnemu gospodarstvu.

rirati ne z Reko in ne s Trstom. Slovenija je zvezana z našo obalo s 330 km dolgo in večinoma tretjerazredno progo Ljubljana—Karlovac—Sušak. Promet, ki nam vsako leto vsled slabe zveze Slovenije z našim Jadrantom uhaja v tujino, znaša okoli 400 tisoč ton. Če računamo, da zaradi tega izgubi naša država, naš kapital in naš delavec pri toni le 200 Din, potem znaša na leto ta direktna izguba za državni erar in za narodno gospodarstvo 80 milijonov Din.

Nadaljnja posledica pa je, da izgubljajo zaradi pomanjkanja te zveze naša pristanišča tranzitni promet s srednje-evropskim zaledjem.

Danes so razmere takšne, da se razvija osebni promet Ljubljane na Sušak skozi Zagreb, to je 371 km daleč. Zveza Ljubljana—Sušak znaša skozi italijansko ozemlje 138 km, dočim zveza Ljubljane skozi Karlovac na Sušak 338 km in vrhu tega še ni sposobna za težji promet. Z zgraditvijo proge Kočevje—sušaška proga (vsega okoli 50 km) pa bi se zveza Ljubljana—Sušak skrajšala za 184 km!

Vse to je že bilo ponovno povedano in gospodarstveniki Savske in Dravske banovine so se o vsem tem že davno sporazumeli. Mislim, da niso finančni vzroki krivi, če kljub tem kategoričnim argumentom še ni prišlo do gradnje te proge, temveč da je vzrok v nerazumevanju pomorske orientacije, ki je potrebna naši državi.

Ali je treba še kaj dodati besedam sušaškega župana? Ali niso že njegovi argumenti tako tehtni, da bi se moralo z gradnjo te proge kar pričeti?

A če se kljub temu ne začne še, ali ni dolžnost nas vseh, da kar neprestano ponavljamo svojo staro zahtevo in da v vsakem času in ob vsaki priliki ponavljamo:

Zahtevamo železniško zvezo Slovenije z morjem, in od te zahteve ne odnehamo nikdar in nikoli. In ravno v volivnem času mora biti ta naša zahteva posebno glasna in vsak kandidat se mora zavezati, da bo čutil kot svojo najsvetejšo dolžnost, da dela za zgraditev železniške zveze Slovenije z morjem!

Svetovna gospodarstva v letu 1934

Uvoz se je najbolj povečal v Jugoslaviji, izvoz pa v Estonski

Tajništvo Društva narodov je objavilo svoj običajni letni bilten o razvoju svetovnega gospodarstva v l. 1934. Posebno pozornost je posvetilo v svojem poročilu razvoju svetovne trgovine v l. 1929. do 1934. ter stanju svetovne produkcije in nagromadenih zalog. Iz vseh teh podatkov je razvidno, da se je proizvodnja sicer precej dvignila, da pa še vedno nazaduje svetovna trgovina na zlati podlagi, čeprav je to nazadovanje sedaj manjše in počasnejše ko v prejšnjih letih.

Nazadovanje svetovne trgovine kažejo te številke: V primeri z l. 1929. je nazadovala svetovna trgovina v l. 1930. za 19,2%, v l. 1931. za 28,6% in v l. 1932. ko je bilo nazadovanje najmočnejše, za 32,2% in nato je nastalo zboljšanje. V l. 1933. je

nazadovala svetovna trgovina le še za 10% in lani le še za 3,9%. Ta ugoden razvoj pa je bil dosežen le z ozirom na količino zunanje trgovine, po vrednosti pa je bil razvoj zunanje trgovine mnogo manj ugoden. Obseg trgovine je rastel, a padale so cene in vsled tega je svetovna trgovina po vrednosti blaga v l. 1934. nazadovala v primeri z l. 1929. za 33,9%.

V primeri z l. 1933. je uvoz z ozirom na njegovo zlato vrednost nazadoval v Afriki za 2,7, v Sev. Ameriki za 8,2, v Južni Ameriki za 1, v Aziji za 1,3 in v Evropi z Rusijo za 4,6 odstotkov, dočim se je v Oceaniji dvignil za 12,7%. Na vsem svetu je uvoz padel za 4 odstotke. Izvoz pa je nazadoval v Afriki za 11,9%, Severni Ameriki za 0,6, Evropi z Rusijo za 5,5,

Oceaniji za 12,6, dočim se je dvignil v Južni Ameriki za 4,1 odstotka. Na vsem svetu je nazadoval za 3,7 odstotka.

Od vseh držav je uvoz najbolj napredoval v Jugoslaviji, kjer se je dvignil za 23 odstotkov. — V drugih državah se je dvignil uvoz takole: v Južno-afriški uniji za 22, Avstraliji za 14, Rumuniji za 13, Madjarski in Cejlonu za 12, Finski za 11, Novi Zelandiji za 11, Kanadi za 9 in Švedski za 7 odstotkov, dočim je nazadoval: v Rusiji za 34, Kitajski za 25, Franciji za 19, Holandski za 14, Združenih državah Sev. Amerike za 13, Braziliji za 12, Švici za 11, Holandski Indiji za 10, Češkoslovaški za 8 in Belgiji za 5 odstotkov.

Izvoz pa se je dvignil: v Estonski in Cejlonu za 22, Jugoslaviji za 14, Avstriji za 10, Švedski za 8, Holandski Indiji za 7 in Češkoslovaški za 5 odstotkov, dočim je nazadoval: v Južno-afriški uniji za 25, Avstraliji za 19, Rusiji za 17, Kitajski za 15, Nemčiji za 14, Irski za 13, Italiji za 12, Bolgarski za 10 in Danski ter Švici za 9 odstotkov.

Zunanja trgovina se je dvignila v državah z razvrednoteno valuto, dočim je v onih z zlato padla. Najbolj se je dvignil izvoz v teh državah: v Estonski za 51, Cejlonu za 34, U. S. A. in Argentini za 28, Češkoslovaški za 25, Kanadi za 23, Braziliji za 22, Švedski za 20, Jugoslaviji za 18, Japonski in Finski za 17 odstotkov.

Proizvodnja se je na splošno povečala v vseh panogah, v nekaterih panogah naravnost krepko. Tako je presešla v l. 1932. svetovna proizvodnja litega železa, jekla, cinka, premoga in petroleja ono v l. 1931. Petrolejska proizvodnja je bila celo večja ko v l. 1929. Podroben razvoj proizvodnje kažejo te številke: svetovna proizvodnja litega železa je v primeri z l. 1933. napredovala za 27,5%, v primeri z l. 1932. celo za 58 odstotkov, kljub temu pa je znašala le 63,5% svetovne proizvodnje iz l. 1929. Jekla se je proizvelo za 61,2% več ko v l. 1932. in za 20% več ko v l. 1933. Proizvodnja premoga se je povečala v l. 1934. za 9,7%, proizvodnja petroleja pa za 6%. Skoraj 20% vse petrolejske proizvodnje odpade na Združene države Severne Amerike.

Splošni indeks svetovnih zalog v živilih in sirovinah izkazuje v primeri z l. 1929. dvig za skoraj 50%. Večje ko v l. 1933. so zaloge čaja, kavčuka in svinca, dočim so cinkove padle. Zmanjšale so se tudi zaloge žita, kave, bombaža in bakra. Zaloge sladkorja so do septembra 1934. nazadovala, nato pa je nastal sezonski dvig zalog.

Dr. Ravnihar - ljubljanski župan

Z ukazom kraljevih namestnikov je bil imenovan za ljubljanskega župana dr. Vladimír Ravnihar.

Njegovo imenovanje je gotovo pozdravila vsa javnost z zadoščenjem, saj ni le znan kot odlični poznavalec vseh potreb slovenske prestolnice, temveč tudi kot javni delavec, ki je vedno z vnuemo in uspehom branil to, kar je smatral za dobro in pravilno. Čeprav je bil dr. Ravnihar skozi desetletja v ospredju strankarskega boja, si je s svojim vedno fairnim postopanjem in objektivnostjo pridobil spoštovanje tudi svojih političnih nasprotnikov.

Posebno pa pozdravljajo imenovanje dr. Ravniharja gospodarski krogi, ki upajo, da bo že pri novem občinskem proračunu prišlo do pozitivnega in plodnega sodelovanja med njimi in novim županom. Zato pozdravljajo gospodarska javnost novega župana z velikimi nadami.

Za naše izvoznike v Francijo

Kakor znano, je uvoz jaje, fižola, zaklane perutnine, sira, čebule in svežega ovčjega mesa iz Jugoslavije v Francijo kontingentan. Francoski uvozniki dobijo od pristojne francoske oblasti uvozno dovoljenje samo v okviru določenih kontingentov. — Zbornica za TOI v Ljubljani ima seznam francoskih uvoznikov, ki so dobili uvozno dovoljenja za uvoz navedenega blaga v l. tromesečju.

Fr. Zelenik:

Iz prakse

Bodi počasen

Gotovo se boste začudili temu nasvetu, ko se vsepovsod priporoča trgovcu živahnost in odločnost, jaz pa sedaj priporočam počasnost, tedaj lastnost, ki je nesporna posebnost uradnega šimeljčka. Uradno kljuje sploh ne zmore naglice. Prosim, prečitajte članek in videli boste, da je v nečem počasnost le dobra.

Neki trgovec na drobno se je hudo jezil na svojega dobavitelja, češ da ni poslal takšno blago, kakršno je bilo naročeno, a tudi cena je bila drugačna kot prej in še druge napake je videl in ugotavljal naš prijatelj. Kaka pomota in nehotena napaka se lahko vrine vsakomur kljub vsej pazljivosti, pa zato ne smemo imeti takoj pri rokah slabe kritike in nevolje. Bolje je vso stvar dobro pregledati, prelehtati in preudariti ter končno ugotoviti, da se morda le najde vzrok pomoti in napaki. Velike firme se ne mažejo z malenkostmi in pač nimajo namena povzročati škode odjemalcu, temveč pazijo na svoj sloves. V preje omenjenem primeru se je ugotovilo, da je površnost odjemalca bila prav za prav kriva netočne izvršitve naročila in za tem jezi in zabavljanju odjemalca, njegovi razburjenosti in očitaniu. Najslabše je, če se ta jeza in nevolja stresa v pismu dobavitelju. To je ne samo brez smotra, temveč naravnost škodljivo. Kdor misli, da se ne more drugače ohladiti, ko s tem, da narekuje ostro pismo dobavitelju v svoji jezi in razburjenosti, naj narekuje ali napiše to pismo, toda odpošlje naj ga — ne, temveč počaka do drugega dne. Medtem se bo jeza izkadila in če prečita mirne krvi in trezne glave to svoje večerajšnje pismo, ga gotovo ne odpošlje, temveč bo napisal novo in trezno pismo. Nevljudno, žaljivo pismo more le škodovati, koristiti nikdar. Te dni sem videl pismo v trgovski zadevi. V pismu je pisec med drugim tudi zapisal, da je prejemnik ogaben lažnivec. Ali mar tako piše izobražen trgovec?

Tretji je imel uspeh

Nekje je dolgo časa bil en sam klobučar. Dobro mu je šlo, ni imel stroškov z reklamo, ni mu belila glave konkurenca itd. Dobri posli našega klobučarja so zamikali nekega trgovca, da je ravno v isti ulici začel prodajati tudi klobuke. Čez nekaj časa je še tretji začel trgovati v isti ulici s klobuki. Prvi klobučar se je jezil na vse pretege na svoja konkurenta, ker sedaj mu ni šlo več tako dobro in tudi s cenami je moral nekaj navzdol. V svoji sveti jezi je zapisal v izlozbi, da prodaja najboljši klobuke sveta. Drugi trgovec ga je hotel pobiti, pa je napisal, da prodaja najboljši klobuke v tem mestu. Tretji ni hotel zaostati in je napisal, da prodaja najboljši klobuke v tej ulici. Ljudje so se smejali in hodili k njemu kupovat. Prvi klobučar se je preveč mastno zlagal, pa je imel od tega največ škode. Trgovec mora dobro premisliti vsako svojo trditve, da ne bo trdil nekaj, kar ga more osmešiti in škodovati njegovemu žepu.

Kakor zadnjič

V trgovskem poslovanju igrata ti dve besedi precejšnjo vlogo, staneta večkrat tudi precej časa in povzročata nepotrebno jezo in nejevoljo. Seveda se držita v prvi vrsti površnih trgovcev. Naročnik kaj rad izpolni svojo naročilnico s tema besedicama, da si prihrani nekaj dela in časa, ne pomisli pa, da lahko zaradi te njegove površnosti izgubi na času in ima sitnosti z ugotavljanjem prejemnik naročila. Večkrat pa se sploh ne more ugotoviti, kaj naročnik hoče imeti. Naročnik naroči n. pr. vrečo riža kakor zadnjič. Zadnjič pa je dobil dve vreči dveh kakovosti. Katero hoče sedaj? Seveda dobavitelj ne preostane nič drugega, kakor da vpraša naročnika, kaj naj pošlje. S tem izgubila na času naročnik in dobavitelj; naročnik je pričakoval takojšnjo pošiljatev, pa dobi namesto blaga vprašanje, dobavitelj pa more odposlati blago šele po prejemu naročnikovega odgovora. Seveda je kriv te zamude le naročnik sam in se po nepotrebnem jezi na dobavitelja. Dogodilo se je že, da se je naročnik zmotil v dobavitelju in mu naročil nekaj, kar še sploh ni vzel pri njem. Seveda se tam veliko trudijo, da bi ugotovili, kaj je že imel. Nekje so pregledali vse knjige za deset let nazaj!

Priporočam, da se naročilo napiše natančno in točno z navedbo količine, vrste in kakovosti. Ako uporabljate naročilnice, kakor vam jih priporoča »Trgovski kole-

dar« za leto 1928. in jo izpolnite tako, kakor je tam nasvetovano, bodo vaša naročila pravilna in brez škode za vas.

Protiračun

Neko industrijsko podjetje je naročevalo pri nekem trgovcu razne potrebščine. Ker je industrijskemu podjetju bilo znano, da trgovec rabi njegove izdelke, je na vsako naročbo napisalo pripombo: »za protiračun«. Trgovec je vsako naročbo točno izvršil in vselej poslal tudi račun. Ker se industrijsko podjetje ni nič zmenilo in ni poravnalo njegovih računov, je opomnil na plačilo. Na opomin je industrijsko podjetje takoj odgovorilo, in sicer se je sklicevalo na svoje naročbe, v katerih je bila vselej pripisana opomba, da se naroči za protiračun in prositi trgovca, naj naroči industrijskih izdelkov za svojo terjatev. S svojo pripombo je industrijsko podjetje jasno izjavilo svojo ponudbo, da vzame in naroča le za protiračun in trgovec je to ponudbo vselej sprejel s tem, da je naročeno blago brez nadaljnega dobavitelja. Da je dal vselej tudi račun, s tem ni ovrget ponudbe naročnika, temveč je račun služil le v vrednost odjemalca, kolika je vrednost dobavljenega blaga. Če trgovec ni hotel sprejeti ponudbe naročnika in ni nameraval vzeti blaga za svoje blago, bi moral naročniku jasno izjaviti, da dobavlja le za gotovino in ne za protiračun. Tega pa ni nikoli napravil, pač pa je vselej dobavljal naročeno blago brez vsake pripombe. S tem je protiponudbo industrijskega podjetja sprejel. Zadeva se je obravnavala pred sodiščem in je dalo sodišče industrijskemu podjetju prav.

Nova potniška tarifa na državnih železnicah

Dne 1. marca stopi v veljavo nova in znatno znižana potniška tarifa. Po novi tarifi se računa prevoznina po minimalni tarifi pri razdalji od 3 km dalje in ne šele od 5 km, kakor dosedaj. Razmerje med voznimi cenami v III., II. in I. razredu je odslej kakor 1:1½:2. Normalne vozne cene znašajo odslej (v oklepajih stare cene):

za potniške vlake:

km	dinarjev	
	II. razred	III. razred
1—3	1'50 (4'50)	1'00 (2'50)
4—5	2'50 (4'50)	1'50 (2'50)
6	3'00 (8'00)	2'00 (4'50)
7—8	4'00 (8'00)	2'50 (4'50)
9—10	4'50 (8'00)	3'00 (4'50)
11	5'50 (11'50)	3'50 (6'50)
12—13	6'00 (11'50)	4'00 (6'50)
14—15	7'00 (11'50)	4'50 (6'50)
16	7'50 (15'00)	5'00 (8'50)
17—18	8'50 (15'00)	5'50 (8'50)
19—20	9'00 (15'00)	6'00 (8'50)
21	10'00 (18'50)	6'50 (10'50)
22—23	10'50 (18'50)	7'00 (10'50)
24—25	11'50 (18'50)	7'50 (10'50)
26	12'00 (23'00)	8'00 (13'00)
27—28	13'00 (23'00)	8'50 (13'00)
29—30	13'50 (23'00)	9'00 (13'00)
35	16'00 (26'50)	10'50 (15'00)
40	18'00 (30'00)	12'00 (17'00)
45	20'50 (33'50)	13'50 (19'50)
50	22'50 (37'00)	15'00 (21'00)
60	27'00 (45'00)	18'00 (25'50)
70	31'50 (52'00)	21'00 (29'50)
80	36'00 (59'50)	24'00 (34'00)
90	40'50 (66'50)	27'00 (38'00)
100	45'00 (73'50)	30'00 (42'00)
150	67'50 (110'50)	45'00 (53'00)
200	90'00 (147'00)	60'00 (84'00)
300	135'00 (220'50)	90'00 (126'00)
400	180'00 (285'50)	120'00 (163'00)

za brzovlake:

Pri večjih razdaljah se znižajo cene za III. razred za 20 do 29%, za II. pa za 35 do 40%.

km	dinarjev	
	II. razred	III. razred
10	8'50 (55'50)	5'50 (34'00)
20	21'00 (55'50)	14'00 (34'00)
50	41'50 (55'50)	27'50 (34'00)
75	62'00 (89'50)	41'50 (54'50)
100	89'50 (110'50)	59'50 (67'50)
200	150'00 (208'00)	100'00 (128'00)
300	210'00 (298'00)	140'00 (176'50)
400	262'50 (371'50)	175'00 (212'00)

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek, dne 5. marca 1935 od 8. do 12. ure dopoldne v posvetovalnici združenja trgovcev za mesto Celje, Razlagova ulica šte. 8, pritličje levo.

Dr. Sedlar — novi finančni direktor

Za finančnega direktorja v Ljubljani je imenovan dosednji pomočnik direktorja dr. Avgust Sedlar, dočim je dosednji direktor dr. Valjavec imenovan za direktorja v Sarajevu.

Odvček je naglašati, da je gospodarska javnost s to izpremembo v vodstvu ljubljanske finančne direkcije izredno zadovoljna in da jo smatra naravnost za svoj uspeh.

Upamo, da bodo odslej tudi odnosi med gospodarskimi organizacijami in davčno upravo znatno boljši, kar bo tako v korist države ko našega težko preizkušenega gospodarstva.

Že v 24 urah harva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4—6. Selenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

Težke posledice italijanske uvozne prepovedi za lesno industrijo

Iz Sušaka poročajo, da so od italijanske uvozne prepovedi posebno težko prizadete lesne industrije in lesni izvozniki, ker so italijanski lesni izvozniki zaradi te prepovedi stornirali vse pogodbe, ki so že bile sklenjene o dobavi našega lesa. Zaradi vojnih priprav Italije je bilo od teh pogodb posebno v zadnjem času zelo mnogo sklenjenih. Sušaska lesna skladišča so sedaj polna blaga, ki ne najde trenutno nobenih kupcev. Škoda, ki jo imajo vsled tega naši lesni izvozniki, je ogromna.

Ukrepi naše vlade proti italijanskim uvoznim prepovedim

Kakor hitro je trg. minister dr. Vrbanič izvedel o uvozni prepovedi italijanske vlade ter o zaustavitvi naših vagonov na meji, je takoj storil najnujnejše korake, da prepreči škodo, ki je grozila našim izvoznikom. Interveniral je po delegatu trgovinskega ministrstva na meji in po našem poslanstvu v Rimu, da se dovoli uvoz vseh vagonov, ki so na potu. Intervencija ministra dr. Vrbaniča je bila uspešna ter je italijanska vlada dovolila uvoz vseh vagonov, ki so bili na dan objave uvozne prepovedi na meji ali vsaj na poti za mejo. Obenem je trgovinsko ministrstvo tudi obvestilo razne naše gospodarske organizacije o vsebini italijanske prepovedi in o izdajanju uvoznih dovoljenj, ki so potrebna za izvoz blaga v zmanjšanih količinah do konca marca. Minister dr. Vrbanič pa je tudi zaprosil zunanje ministrstvo za intervencijo, ker je italijanska uvozna prepoved v nasprotju z veljavno trgovinsko pogodbo.

Mariborski špeceristi ustanove zadrugo

Na sestanku špecerijskih trgovcev iz Stajerske, ki je bil dne 22. t. m. v Mariboru, je bila sklenjena ustanovitev zadruga »Združenja špecerijskih trgovcev«. Zadruga bi na debelo nakupovala blago za svoje člane in ga jim prodajala na drobno po cenah, ki veljajo za grosiste. Izvolil se je posebni pripravljalni odbor, ki naj poskrbi za čim prejšnje poslovanje zadruga.

Veliko zanimanje za bakarsko pristanišče

V zadnjem času je zelo naraslo zanimanje za bakarsko pristanišče, ker so bila zgrajena ob sami obali lepa skladišča, da je sedaj promet mnogo cenejši. Zagrebška tvrdka V. Spitzer je najela od zasebnikov lep prostor ob Novi obali, ki ga sedaj urejuje za iztovorjenje 350 vagonov kokska, ki ga dobi iz Poljske. Tudi več slovenskih lesnih trgovcev se zanima za izvoz svojega blaga skozi pristanišče Bakar. Železniška uprava je te dni postavila na kolodvoru Bakar-pristanišče mostno tehtnico, kar tudi pospešuje hitrejši razvoj prometa.

Taksa za prisege

V »Politiki« pripoveduje nekdo, da je prišel v Bosni v neko okrajno mesto, kjer je imel opravka na sodišču. Ko je nekega človeka vprašal, kje je sodišče, ga je ta vprašal:

»Ali morda potrebujete kakšno pričó?«
— Kakšno pričó?

»Pa tako! To je zelo poceni. Velja samo 20 Din s prisego in 10 Din brez prisego.«

Politične vesti

Dr. Topalović je obvestil notranjega ministra, da bo postavil lastno kandidatno listo. Njegova lista pa ne bo izrazito socialistična, temveč bo apelirala tudi na inteligentne kroge. V glavnem bo poudarjala boj proti fašizmu in se borila za uvedbo demokratske vladavine.

Ministrski predsednik Zlatev je po radiu govoril o vzrokih, da je padla vlada Georgijeva. Tako je začela vlada podpirati protogovoriste, mesto da bi nastopila proti vsem makedonstvujušim brez razlike. Hotela je omejiti oblast kralja, ni upoštevala predlogov vojske, od katere je prejela oblast, in hotela je s posebnim zakonom podeliti sebi neomejeno oblast. Vojska je zato morala proti njej nastopiti.

Nato je podal Zlatev program svoje vlade in dejal, da je odločen pristaš ustavne monarhije. Vlada hoče ustvariti državno upravo, da bo vsak Bolgar organiziran v svoji stanovski organizaciji in po njej sodeloval v javnem življenju. Zlasti bo skušala dvigniti socialno stanje ljudstva ter bo tudi reorganizirala prosveto. V zunanji politiki bo nadaljevala politiko zблиžanja z vsemi sosedami, zlasti pa z Jugoslavijo.

Pogajanja med Abesinijo in Italijo za sestavo mešane komisije, ki naj na novo določi meje med obema državama, so propadla, ker Italija ni hotela pristati na to, da bi bili člani te komisije tudi uradniki neudelenih evropskih narodnosti.

Čim več čet je poslala Italija v Afriko, tem bolj se tudi stopnjujejo njene zahteve. Sedaj že izjavlja, da se ne more več zadovoljiti z zadoščenjem za obmejne konflikte, temveč zahteva teritorialne pridobitve, zlasti pa gospodarske in trgovinske koncesije.

Italija je dosedaj mobilizirala v Julijski Benečiji 6 letnikov, in sicer letnike 1908 do 1913. Abesinski vladi je že sporočeno, da bo v italijanski vojski zelo mnogo slovenskih vojakov.

Za komandanta 29. italijanske divizije, ki je že krenila v Afriko, je imenovan general Pavone, ki se je proslavil s svojim iztrebljevanjem upornega arabskega prebivalstva v Tripolitani in Cirenaiki. Proslavil se je tudi pri D'Annunzijevem pohodu na Reko.

Angleška vlada je sporočila Abesiniji, da naj ne računa na posebno pomoč Društva narodov, če ne bi izvršila vseh zahtev Društva narodov.

Japonska vlada je demantirala vesti, da bi se hotela vmešati v italijansko-abesinski konflikt. Zakaj bi bil ta demanti bolj verjeten od drugih podobnih demantijev, ni ravno razvidno.

Sušnik je v Parizu dosegel uspeh, kakor pišejo listi. V oficialnem kominikeju se pravi, da so se pogajali francoski in avstrijski državnik o avstrijskem vprašanju na podlagi francosko-italijanskega sporazuma v Rimu. Francoski listi trde, da o habsburškem vprašanju sploh ni bilo govora, dočim trde nekateri dunajski listi nasprotno. Iz Pariza se je Sušnik odpeljal v spremstvu zunanjega ministra v London, kjer bo razpravljal o srednje-evropskem paktu. Načrt tega pakta bo sporočila Nemčiji in Italiji angleška vlada, državam Male antante pa francoska.

Angleški zunanji minister Simon odputuje v Berlin, kjer se bo pogajal radi sklenitve vzhodnega pakta, nato pa odputuje v Moskvo, kamor ga je že povabila sovjetska vlada. Angleški zunanji minister bo skušal posredovati med nemško in rusko vlado, da se končno vendarle sklene vzhodni pakt.

Ker se Nemčiji ni posrečilo, da bi razdvojila Francijo in Anglijo, je nemški zunanji minister v Neurath sporočil angleškemu veleposlaniku v Berlinu, da sprejema nemška vlada londonski sporazum v polnem obsegu.

Baldwin je demantiral vse vesti o nesoglasjih v angleški vladi ter je označil vse te vesti kot histerične.

Nemci ne bodo na Češkoslovaškem pri parlamentarnih volitvah enotno nastopili, ker so nemški agrarci predlog za enoten nastop odklonili.

Poljski finančni minister je izjavil, da izkazuje novi poljski proračun 150 milijonov zlotov deficita, ki bo krit z blagajniškimi rezervami in kratkoročnimi krediti.

Na zborovanju delavskih sindikatov Poljske je bila sprejeta resolucija, s katero se obsoja sedanja poljska politika zблиževanja z Nemčijo.

Avtoritarni režim hoče uvesti na Madjarskem Gembeš, da bi bil tako varen pred opozicijo in da bi mogel uveljaviti proti vsakomur svojo voljo. Eljen!

Denarstvo

Zveza slovanskih hranilnic

Sredi meseca je bila v Brnu predsedstvena seja Zveze slovanskih hranilnic, katere so se udeležili Čehoslovaki, Poljaki in Jugoslovani. Iz Slovenije se je udeležil seje dr. Murko. Na seji je bilo med drugim sklenjeno, da se poglobi sodelovanje slovanskih hranilnic pri propagandi varčevanja. V ta namen se bo izdelal skupni film ter izdal českoslovaško-poljsko-jugoslovanski hranilniški slovar. Sklenilo se je nadalje, da bo Zveza toplo priporočila vsem slovanskim hranilnicam, da se v čim večjem številu udeležijo kongresa varčevanja, ki bo letos v Parizu. Na kongresu bodo Poljaki in Čehoslovaki zahtevali, da se priznata tudi poljski in českoslovaški jezik kot službeni jezika. Poljska in Českoslovaška pošljeta na pariški kongres po 60 delegatov, udeležba Jugoslavije pa je še čisto negotova. Na kongresu se je končno ugotovilo, da so hranilnice tudi v dobi krize storile svojo dolžnost. Kongres je izrazil željo, da dobi tudi Jugoslavija kmalu podoben hranilniški zakon, kakor ga je dobila Poljska.

Nazadovanje našega zadružništva

Do leta 1931. se je naše zadružništvo prav krepko razvijalo, potem pa je gospodarska stiska tudi na zadružništvo položila svojo težko roko. Leta 1931. je bilo na novo vpisanih 288 zadrug (zlasti zaradi razdelitve veleposesniške zemlje), 27 jih je likvidiralo, 1 je prišla v konkurz, 10 se jih je izbrisalo, skupno je naraslo število zadrug za 250. — Leta 1932. je bilo vpisov 71, likvidacij 25, konkurzi 4 in 23 izbrisov, več vpisov torej 19. — Leta 1933. je bilo vpisov 53, likvidacij 25, konkurzov 3, izbrisov 13, torej samo še 12 več vpisanih zadrug. — Leta 1934. pa je bilo 45 vpisov, 26 likvidacij, 2 konkurza in 22 izbrisov in je torej število zadrug padlo za 5.

Stiska je tako zelo pritisnila naše zadruge tudi zato, ker so večinoma ves svoj denar nalagale le v banke in velike hranilnice ter jih je nastala kriza na denar. Trgu zadela z vsjo silo. Morda ne bi bila kriza za naše zadruge tako težka, če bi uporabljale svoj denar tudi v agrarno produktivne namene ter za dvig agrarne industrije.

*

Upravni svet Drž. hipotekarne banke je znižal obrestno mero za lombard državnih vrednostnih papirjev od 8 na 7 odstotkov. Medjunarodna in trgovačka banka, d. d. v Vel. Bečkereku, je prišla v konkurz.

Obtinska hranilnica in zastavljalnica mesta Beograda izkazuje koncem l. 1934. povečanje vlog od 34'15 na 35'9 in zmanjšanje reeskonta in lombarda od 9'8 na 6'25 milijona dinarjev. Čisti dobiček znaša 1'4 milijona dinarjev. Občina dolguje zavodu 23'24 milijona dinarjev.

Komercialna banka v Zagrebu izkazuje za l. 1934. (vse v milijonih Din): glavnice 10, hranilnih vlog 0'38 (lani 0'39), tek. računov 3'15 (5'34), rezerv 3'5 in čistega dobička 0'054 (0'047).

Assicurazioni Generali so povišale glavnico od 60 na 120 milijonov lir. Za leto 1934. izplačajo zopet 35odstotno dividendo.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu je zvišala glavnico od 40 na 50 milijonov lir in izplača za l. 1934. 20odstotno dividendo.

Bivši ameriški predsednik Hoover zahteva, da se dolar stabilizira na sedanji podlagi, da je en papirni dolar enak 59 centom zlatega dolarja.

Insolventna je postala dunajska banka Natter & Co. Deficit znaša nad pol milijona šilingov. Banka ponuja 40% kvoto.

Avstrijski denarni zavodi so določili obrestno mero za vloge na knjižice na 3%, za vezane na tri mesece na 3'25%. Vloge nad 5000 šilingov se morajo odpovedati 3—14 dni prej, ali pa se pri izplačilu odtegne 0'25% do 1%. Obrestna mera za hranilne vloge, ki jih je mogoče dvigniti brez odpovedi, je za pol odstotka manjša. Ta obrestna mera velja za Dunaj, v provinci je obrestna mera za pol odstotka višja.

Nemške vloge so se v decembru zmanjšale za 57'6 milijona mark. Koncem leta 1934. so znašale vse nemške vloge na knjižice 12'68 milijarde mark, z onimi po tekočem računu pa 14 milijard mark.

Bukareštanska občina se pogaja z neko londonsko skupino za najetje posojila v višini poldruge milijarde lejev. Vsa občinska podjetja bi se združila potem v avtonomno podjetje ter bi bil v vodstvu podjetja zagotovljen tudi upnikom mesta večji vpliv.

Davčne zahteve naše industrije

Na zadnji konferenci zastopnikov industrije iz vse države v Beogradu je bila soglasno sprejeta spomenica, ki vsebuje vse zahteve in želje naše industrije in ki jo je mogoče označiti kot minimalni program naše industrije. V drugem delu te spomenice se navajajo davčne zahteve naše industrije. Ker se te zahteve v glavnem krijejo z zahtevami tudi drugih gospodarskih stanov in ker je sedaj v volilnem času posebno primerno, da se seznanijo s temi zahtevami tudi poslanski kandidati, objavljamo te zahteve v trdni nadi, da bodo vsaj glavne zahteve uresničene.

V davčnem oziru zahteva naša domača industrija:

1. Da se poživijo gospodarska delavnost, je neobhodno potrebno, da se ublaži davčna obremenitev, ki je po deklaraciji vlade dosegla v l. 1935. svoj maksimum, ter da se spravi v sklad z davčno sposobnostjo prebivalstva.

2. Zahtevamo odpravo § 7. davčne novele iz l. 1934., in to ne samo glede minimalne davčne osnove za pridobitno, temveč tudi glede določanja davčne osnove na podlagi bilanc. Pravilnik k tej davčni noveli se mora spraviti v popoln sklad s samim besedilom zakona ter zlasti glede onih določil, s katerimi so prekoračene z zakonom določene meje.

3. Zahtevamo absolutno in najstrožje čuvanje uradne tajnosti s strani organov, ki pregledujejo knjige in odmerjajo davek, da se prepreči lažniva in tendenciozna kampanja v tisku proti industriji.

4. Zahtevamo, da se izdajo finančnim organom navodila, da se morajo opravljati davčne revizije strogo po zakonu in samo v nujnih primerih in da se ustavijo revizije, ki imajo značaj davčno-kazenskega postopka ter se celo izvajajo ob asistenci policijskih organov. V zvezi s tem je treba sprejeti zakon o aboliciji in amnestiji davčnih, taksnih in trošarinskih prestopkov v tem smislu, da se ob reviziji ugotovljena manjša vplačila pobirajo brez kazenskega dodatka.

Predpisi o cenzurnem roku se ne smejo izigravati z uvajanjem kazenskega postopka. Cenzurni rok je treba skrajšati.

5. Pobiranje 10odstotnega izrednega prispevka na prejemke fizičnih delavcev se mora takoj ustaviti, ker je nasprotno zakonu, kar je ugotovil tudi državni svet.

6. Potrebna je revizija zakona in uredbe in tarife o skupnem davku. Plačevanje davka je treba čim bolj poenostaviti in gledati na to, da obstoji primerna razlika med obdačenjem domače in tuje proizvodnje. Vsi domači proizvajalci morajo biti enakomerno obdačeni in od davčne osnove se smejo odbiti neizterljive terjatve.

Revidirati je treba tudi seznam luksuznih predmetov in iz seznama se morajo črtati vsi oni predmeti, ki nimajo nobene zveze z luksuzom, temveč so predmet potrošnje najširših slojev. Predvideti je treba možnost, da se plačilo luksuznega davka prenese od gotovega izdelka na polfabrikat s ciljem, da se poenostavi plačilo luksuznega davka.

V večji meri ko dosedaj je treba dovoljevati izvozne premije.

7. Revidirati je treba zakon o taksah in taksnih tarifah in znižati takse, ki zlasti obremenjujejo gospodarstvo (n. pr. takse v zvezi z izvozom, z elektrifikacijo dežele, vozarinsko takso po tar. post. 101 itd.). Pri uporabljanju takse tarife se morajo finančne oblasti strogo ravnati po zakonu in ne sme biti dovoljeno, da se s posebnimi tolmačenji razširijo takсни predpisi čez one meje, ki jih dejansko predpisuje zakon.

8. Potrebna je ustanovitev carinskega posredovalnega odbora, ki bi ga sestavljali zastopniki finančnega in trgovinskega ministrstva ter gospodarskih zbornic in organizacij.

9. Preklicati je treba sklep ministrskega sveta z dne 29. novembra 1934 o izpremembah in dopolnitvah carinske tarife, ker so z njim odpravljene številne olajšave za pospeševanje domače delavnosti in ker so v mnogih primerih naložena domači proizvodnji težka bremena. Vsaj revizija tega sklepa s sodelovanjem gospodarskih organizacij se mora izvesti.

10. Zlasti opozarjamo na stalno zviševanje državnih in samoupravnih trošarin in davščin, ker je to ubijajoče za gospodarstvo in škodljivo za državo. Zaradi pretirano visoke davčne obremenitve in kumuliranja državnih in samoupravnih trošarin na iste predmete, postajajo te že prohibitivne ter so povzročile nazadovanje potrošnje v tej meri, da je že resno ogrožen obstoj posameznih panog proizvodnje, do-

čim ni na drugi strani bil dosežen zaželeni fiskalni efekt, temveč so narobe še dohodki padli. S pretiranimi in neenakimi obdačenjem ter s trošarinskimi barierami v notranjosti države so omajani normalni konkurenčni odnosi in je na najbolj nevaren način preprečen promet blaga.

Zato najodločneje zahtevamo, da se čim prej uredi ta vprašanja na način, da se omogoči neovirano gospodarsko delo, obenem pa da se pravilno razumejo fiskalni interesi javnih teles.

V ta namen je potrebno, da se revidirajo državne trošarine, zlasti pa da se odpravi državna trošarina na cement, električni tok in plinsko olje.

Nadalje je nujno potrebno, da se s sodelovanjem gospodarskih organizacij izda že tako težko pričakovani zakon o financiranju banovin in samouprav.

Dokler se ta zakon ne izda, zahtevamo, da finančno ministrstvo strogo in nepopustljivo uporablja napram vsem občinam načela, navedena v navodilih za sestavljanje občinskih proračunov in da zlasti prepreči, če zmanjšanje davčnih bremen ne bi bilo mogoče, vsako povečanje sedanjih občinskih doklad, taks, trošarin, uvoznih, mitnih itd., zlasti pa uvajanje kakršnihkoli novih davščin. Posebno treba nastopiti proti stremljenju nekaterih občin, da v obliki občinskih trošarin ustvarjajo neke vrste nova carinska področja. Ista načela je treba uporabljati tudi pri potrjevanju banovinskih proračunov.

Pri potrjevanju samoupravnih davščin treba izvajati načelo, da se ne preobremenjujejo sirovine za predelavo, pomožna sredstva proizvodnje in pogonska sila ter da se morejo trošarine in podobne davščine pobirati samo od predmetov, ki se v dotičnem samoupravnem področju dejansko trošijo, ne pa tudi na predmete, ki se uvažajo zaradi predelave in izvoza v druga področja. Zlasti morata biti električni tok in vodna sila oproščena od vsakih davščin.

Posebej zahtevamo, da se vsi izvozni predmeti, sirovine, polfabrikati in fabrikati oproste od vseh samoupravnih davščin in če bi bili obremenjeni s samoupravnimi davščinami na proizvodnjo (na sirovine in pogonsko silo), da se te davščine vrnejo v najkrajšem času po izvršenem izvozu.

11. Zahtevamo, da država redno plačuje naročene dobave in da v primeru zakesnitve plača zamudne obresti v smislu § 200 obrtnega zakona, ki se mora uveljaviti.

Poleg tega zahtevamo, da se dovoli kompenzacija terjatev za izvršene dobave s terjatvami države za dospelne davke, in to brez ozira na to, za kateri resor so te dobave izvršene ter da kot rok plačila davka velja dan, katerega je postala terjatev za izvršeno dobavo likvidna.

12. Potrdila o plačanih davkih za udeležbo pri državnih dobavah ko tudi za vse druge primere, za katere se zahteva takšno potrdilo, se naj izdajajo tudi v primeru:

a) če je davčnemu zavezanecu odobren odlog plačila davka, b) če je upravno sodišče ali državni svet razsodil v korist davčnega zavezanca, davčna oblast pa še ni izdala sklepa v smislu razsodbe upravnega sodišča ali državnega sveta.

Zahtevamo, da državne oblasti čim hitreje postopajo v smislu razsodb upravnih sodišč in državnega sveta in da pri nadaljnji uporabi dotičnih zakonskih predpisov upoštevajo razsodbe, ki jih je izdalo upravno sodišče ali državni svet v konkretnih primerih.

13. Uporaba odst. 3. čl. 97 zakona o državnem računovodstvu zahteva ponovno pojasnilo. Po zakonskem določilu mora državni dobavitelj plačati vse državne davščine po obstoječih zakonih, ki veljajo na dan sklenitve licitacije in pogodbe, iz česar sledi, da ni treba državnemu dobavitelju tudi plačati državnih davščin, ki bi bile uvedene po tem dnevu. Pojasnilo finančnega ministrstva, ki je bilo objavljeno v »Službenih novinah« št. 13. iz leta 1933, je povzročilo zmešnjavo in napačno uporabo navedenega načela s strani posameznih državnih organov ter ustanov ter se je nekajkrat pripetilo, da so se zahtevale in pobrale davščine, uvedene po dnevu sklenitve licitacije. Da se v bodoče vsaka takšna napačna uporaba prepreči in da se omogoči dobaviteljem varna kalkulacija, je treba, da se izda zahtevano pojasnilo.

14. Vprašanje obveznega mešanja alkohola z bencinom za pogon motorjev je treba vzeti znova v pretres.

Dobave-licitacije

Strojni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 5. marca ponudbe o dobavi cokelj z lesenimi podplati, steklenih čepov, vodokaznih stekel in nalučnikov. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Komanda mornarice Zemun sprejema do 4. marca ponudbe o dobavi 37.000 mornarskih gumbov; do 5. marca o dobavi 1200 kg čaja; do 6. marca o dobavi 1000 kg paprike; do 8. marca pa o dobavi 150.000 škatel mesnih konzerv in 80.000 škatel jetrnih konzerv.

Pri Generalni direkciji drž. železnice v Beogradu bodo naslednje ofertne licitacije: dne 7. marca za dobavo delov lokomotivskih peči ter raznega tapetniškega materiala; dne 9. marca pa za dobavo 662.200 kilogramov kalcijevega karbida ter za dobavo lokomotivskih osov.

(Pogoji pri strojnem oddelku Direkcije drž. železnice v Ljubljani, »Ljubljanski dvor«.)

Dne 7. marca bo pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertna licitacija za dobavo 500 trodelnih žimnic in 250 blazin, polnjenih s konjsko žimo.

(Pogoji so na vpogled pri istem skladišču.)

Strojni oddelek dir. državnih železnice v Ljubljani sprejema do 5. marca ponudbe o dobavi croupon- in kravjega usnja; do 6. marca po o dobavi raznih naprav. — (Pogoji pri oddelku.)

Direkcija drž. železarne Vreš sprejema do 6. marca ponudbe o dobavi 22 garnitur svedrov; do 13. marca pa o dobavi 70.000 kilogramov stare litine.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 7. marca ponudbe o dobavi konjske opreme in masti za konjska kopita, pločevine, ventilov, pisarniškega materiala in 600 medeninastih cevi.

Dobava živil. Dne 4. marca bo pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo 84.000 kg firneža, 52.000 kg riža, 25.000 kg ješprenjčka, 25.000 kilogramov zdroba, 17.500 kg testenin, 56.500 kg svinjske masti, 1600 kg kave, 2000 kg praženega ječmena, 600 kg paprike, 260 kg čaja.

(Pogoji so na vpogled pri komandi.)

Dne 2. marca bo pri Upravi drž. monopolov v Beogradu ofertna licitacija za dobavo 30.000 kg kartona.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 1. marca porudbe o dobavi 10 m gumijaste vrvice.

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 7. marca ponudbe o dobavi 800 kg olja za mazanje vagonet, 500 kg tovotne masti in 250 kg kolomaza.

Komanda podmorniške flotilje Tivat sprejema do 5. marca ponudbe o dobavi 1 ročne svetiljke.

Komanda mornarice Zemun sprejema do 11. marca ponudbe o dobavi 25.000 kg testenin.

Dne 8. marca bo pri Direkciji pomorskega prometa v Splitu ofertna licitacija za dobavo dežnih plaščev in oblek, do 19. marca pa za dobavo sanitetnega materiala.

Pri Vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu bodo naslednje ofertne licitacije: dne 8. marca za dobavo medenine, bakra, žice; dne 11. marca za dobavo 1 aparata metalizatorja; dne 15. marca za dobavo jekla; dne 18. marca za dobavo premoga; dne 20. marca za dobavo kleja, gumiarabike, kalkumpraška; dne 21. marca pa za dobavo vijakov, pločevine itd. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dne 4. marca bo pri Komandi mornarice v Zemunu pismena licitacija za dobavo svečic za vžiganje avionskih motorjev.

Dobava drv. Dne 5. marca bo pri Komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu ustna licitacija za dobavo ca. 31.600 m³ drv; dne 8. marca pa pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani za dobavo ca. 17.300 m³ drv.

Dobava cimenta. Dne 8. marca bo pri inženjerskem oddelku Komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertna licitacija za dobavo 220.000 kg portlandcimenta.

Razpisane so te ofertne licitacije: Dne 8. marca pri Vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu za dobavo 500 okvirjev za mitraljeze, 143 sabelj ter raznega medeninastega materiala.

Dne 12. marca pri Upravi barutane v Kamniku za dobavo 1200 kubičnih metrov lesa.

Jz trgovinskega registra

Vpisali sta se nastopni tvrdki:

Pavel Gürtler, trgovina z manufakturnim blagom na drobno. Imetnik Pavel Gürtler, trgovec v Ljubljani, Miklošičeva cesta.

Valjšni mlin Studa, družba z o. z., Ljubljana. Obratni predmet: rabokup in nakup valjčnega mlina v Studah in industrijsko obratovanje mlina. Osnovna glavica v višini 200.000 Din je vplačana v celoti. Poslovodja Josip Bahovec, hišni posestnik in trgovec v Ljubljani. Če je samo en poslovodja, zastopa ta družbo samostojno in ima pravico postaviti za celotno podjetje tudi prokurista. Če bi bilo več poslovodij, urede način zastopanja družabniki.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri teh firmah:

Viktor Omersa, družba z o. z., Kranj. Izbrise se zaradi smrti poslovodja Viktor Omersa.

Automatični buffet, družba z o. z., Ljubljana. Izbrise se poslovodja Nada Hočeyar, vpiše pa poslovodja Marija Seljak, soproga trgovskega zastopnika v Ljubljani.

Frane Golob, Ljubljana. Vpiše se Golobu Romanu, Ljubljana, Wolfova ulica 8, podeljena prokura.

I. Krivic, Ljubljana. Besedilo firme odsej: Ivan Krivic.

Metkač, mehanična tkalnica, družba z o. z. v Celju. Izbrise se kot poslovodja Marko Rosner, veletržec v Mariboru. Družba ima enega poslovodjo, in sicer Henrika Weinbergerja.

Belokranjska železnicarna, družba z o. z., Crnomelj. Izbrise se družabnica in poslovodkinja Matilda Bitenc. Edini družabnik in poslovodja Alfonz Lackner je vpisal kot poslovodjo še Ivana Lacknerja iz Crnomlja. Novi poslovodja zastopa družbo kolektivno z družabnikom Alfonzom Lacknerjem.

Izbrisale so se nastopne tvrdke:

Edvard Hofmann, trgovina z manufakturnim in mešanim blagom ter prodaja žganja. Kočevje. Imetnik Josef Schober, trgovec v Kočevju — zaradi smrti imetnika I. 1924. in opustitve izvrševanja obrata po vdovi Ani Schober.

Bush Service Corporation, družba z o. z., Ljubljana — zaradi končane likvidacije.

Davorin Podlesnik, naslednik Franjo Černe, trgovina z mešanim blagom. Zidani most (podružnica), — ker je bila vpisana tudi pri okrožnem sodišču v Celju.

Občni zbori

Centralna vinarna, d. d. v Ljubljani ima X. redni občni zbor dne 8. marca ob 15. v svojih prostorih v Ljubljani VII. z običajnim dnevnim redom. Delnice je treba založiti vsaj 6 dni pred občnim zborom.

Odgovor Prizada

Na članek »Politike«, v katerem se je očitalo Prizadu, da je omogočil tujim spekulantom zaslužek poldruga miliona dinarjev, ker je dopustil, da so se vtihotapili na naš kontingent za suhe češplje, namenjene za Nemčijo, je sedaj odgovoril Prizad. Njegov odgovor pa ni čisto jasan, ker odgovarja Prizad, kakor da bi se mu očitalo, da je kaznoval trgovce, ki so vzeli na svoje ime tuje spekulante s po 5000 dinarjev za vagon. Tendenca prvega članka v »Politiki« pa je bila čisto druga. Prizad pravi nadalje v svojem odgovoru, da je odstopil trgovcem, ki so prekoračili izvozni kontingent 600 vagonov, 122 vagonov in ne 150 vagonov, kakor se je očitalo. Zahteval pa je od dobička, ki je znašal na vagon približno 10.000 Din, polovico tega dobička za sebe, deloma tudi v povračilo svojih stroškov. Z odgovorom Prizada se ne more smatrati vsa zadeva kot pojasnjena.

Črna kronika

DRUŠTVO INDUSTRIJCEV IN VELETRGOVCEV V LJUBLJANI

je izdalo to okrožnico o otvorenih in končanah konkurzih in prisilnih poravnava izven konkurza*

za čas od 1. do 20. februarja 1935.

A. OTVORJENI KONKURZI:

Savska banovina: Šprincer Franjo, lastnik kavarne Carlton, Zagreb; Pučki paromlin d. d. v Kloštru, srez Gjurgjevac; Sopar Magdalena, Jurovčak, naslednica zapuščine po Petrovari Stjepanu iz Jurovčaka.

Donavska banovina: Miklj Mojse, Uzdin; Toma Antun star., tiskarnar, Sombor.

Beograd, Zemun, Pančevo: Šimon Ješa L., Beograd, Carice Milice ul. 13.

B.

RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Adler R. F. k. d., veletrgovina vina, alkoholnih pijač in deželnih pridelkov ter živil, lastnica Renca F. Adler, Zagreb; Runjaić Stojan, Sunja.

Primorska banovina: Knežević Luka J., trgovec, Knin; Produktivna zadruga čevljarskih mojstrov, Split.

Drinska banovina: Abinum Isak S., Sarajevo.

Donavska banovina: Keveši Emil, Vel. Bečkerek; Siklan Bela, trgovec, Sombor; Vasiljević Vojislav, krojač, Subotica.

C. RAZGLAŠENA PRISILNA PORAVNAVA V KONKURZU:

Drinska banovina: Mahmutbegović Osman, umrlog Cafera, trg., Tuzla.

Č.

KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA:

Savska banovina: Klein Bela, trgovec, Varaždin; Blum Hinko, trgovec, Zagreb; Hönigsberg i Deutsch, arhitekta in stavbenika, Zagreb; Jugodrvac, trgovina s stavbnim materialom in kurivom, Zagreb; Tomec Hrvoj, hotelir Lovackog roga, Zagreb; Vibiral Florjan, Bjelovar.

Primorska banovina: Dalbelo Marija vdova, trgovka, Sinj; Tomek Franjo, trgovec, Split; Mladina Martin, trgovec, Split.

Drinska banovina: Pavlović Zivorad, trgovec, Ljig.

Zetska banovina: Zajmović Abaz, trgovec, Bjelo Polje.

Donavska banovina: Seleši Josip, Senta. **Moravska banovina:** Andrejević Stanislav, Jagodina; Petrović Stanko in Lenka vdova Petrović, oba iz Žitkovca; Lazić Aleksa, kovač, Blac; Pesić Tanasije, Pirot.

Vardarska banovina: Mitrović Trajko, trgovec z usnjem, Leskovac; Nadji Taško, Bitolj; Staničević Jovan P., bivši trgovec z vinom in žganjem, Negotin; Čirić Peter Liaku, Skoplje.

Beograd, Zemun, Pančevo: Levi Salomon »Borač, Beograd; Pantić-Rajić Ljubica, Boljkovac, sedaj Beograd.

D. POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Krausz Josip i drug, banka, Osijek; Lončar Mirko, trgovec z lesom, Zagreb; Šprincer Franjo, lastnik kavarne »Carlton«, Zagreb; Turković Franjo, krojač, Zagreb, Ilica 47.

Donavska banovina: Feher Franjo, apotekar, Uljane; Forgač, valjšni paromlin d. d., Bačka Topola.

Beograd, Zemun, Pančevo: Lange Stevan Fr., podjetnik, Beograd.

* Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vse druge podatke, ko o narokih, kvotah itd. dobe zainteresirani v tajništvu Društva.

Zunanja trgovina

Avstrija bo omejila izvoz v Madjarsko

Med Avstrijo in Madjarsko dogovorjeno trgovinsko razmerje 1:1,5 je omajano, ker ne more Avstrija dovoliti Madjarski za njen agrarni izvoz novih preferenc in kontingentov. Ker ne more več tako mnogo uvažati, se Avstrija pripravlja na to, da bo tudi manj izvažala. Zlasti namerava omejiti izvoz sirovin in onega pomožnega materiala, ki ga je uporabljala Madjarska za predelavo in je nato s tako pridobljenimi izdelki konkurirala avstrijskim gotovim izdelkom. Tako se je zlasti opazilo, da je Madjarska uvažala iz Avstrije okrogli les, ki ga je potem uporabljala za pohištvo, s katerim je konkurirala avstrijski pohištveni industriji.

*

Svobodna carinska cona na Reki bo vsled italijanskih uvoznih omejitev odpravljena.

Italijanski izvoz je padel od 642 milijonov lir v januarju 1934 na 620 milijonov lir v januarju 1935, uvoz pa v istem času od 405 na 379 milijonov lir. Pasivni saldo italijanske trgovinske bilance se je torej letos v januarju v primeri z lanskim letom povečal od 237 na 241 milijonov lir.

Češkoslovaška je postala največji dobavitelj čevljev za Holandsko. Skupno je bilo v l. 1934. uvoženih na Holandsko 460.665 parov čevljev v skupni vrednosti 1,3 milijona holandskih goldinarjev, od katerih je uvozila Češkoslovaška 136.779 parov za 357.000 goldinarjev. Nemčija je sicer izvozila nekaj parov več, toda po vrednosti zaostaja njen izvoz čevljev za češkoslovaškim.

Največji odjemalec Madjarske je postala Nemčija. Od vsega madjarskega izvoza je bila Nemčija v l. 1933. udeležena s 15,5%, lani pa že s 25,1% in je s tem prišla na prvo mesto.

Za 4. marca napovedana žitna konferenca v Londonu je bila odpovedana, ker so Argentina, Avstralija, Kanada in Združene države Sev. Amerike vztrajale na svojem stališču, ki so ga zavzele na budimpeštanski konferenci in je zato popolnoma nemogoče, da bi prišlo med žitnimi državami do sporazuma.

Znana nemška optična in fotografska industrija Zeiss Ikon za lani ne izplača nobene dividende, dočim je izplačala za leto 1933 še 2 odstotno dividendo.

Doma in po svetu

Ban dr. Dinko Puc sprejema zasebne stranke vsako sredo in petek med 10. in 12. uro.

Zalostne dogodke v Sibiriju je povzročil kat. duhovnik Praskič, ki je bil že zaprt zaradi ponarejanja bankovcev in ki je bil odstavljen kot duhovnik zaradi nemoralnega življenja. Zapeljani kmetje se sedaj bridko kesajo, ker so nasledili temu izgubljenemu duhovniku.

Vsem obiskovalcem velesejma v Plovdivu, ki bo v dneh od 29. aprila do 12. maja, so dovolile naše železnice 50odstoten popust na železnici.

Okoli 60 bolgarskih akademikov obišče Jugoslavijo koncem marca. Obiskali bodo vsa večja mesta Jugoslavije.

Gradbeni minister dr. Kožulj je odobril kredit v višini 3 milijonov Din za zgraditev carinarnice v Sibeniku.

Češkoslovaška vlada je odobrila sporazum o uvedbi stalnih zračnih zvez med Jugoslavijo in Češkoslovaško.

Vseh volilnih upravičencev je v Sarajevu 22.000.

Daljnovozi za elektrifikacijo železnice Trbiž—Videm so postavljeni. Še pred jesenjo bo elektrifikacija te proge končana. Dela pa se tudi že na elektrifikaciji proge Videm, Červinjan, Trst.

Veliko avtomobilsko cesto nameravajo zgraditi Italijani od Tunisa skozi vso severno Afriko do Egipta. Novo cesto bo slavnostno otvoril sam Mussolini.

Češkoslovaški urad za agrarno reformo je bil s posebno zasilno odredbo vlade odpravljen, njegove agende pa prevzame kmetijsko ministrstvo. Čeprav je čl. urad za agrarno reformo deloval neprimerno boljše ko vsi drugi podobni uradi v nasledstvenih državah, vendar je bilo tudi

njegovo delo dostikrat in zelo ostro grajano.

Volitve v gdanski parlament bodo dne 7. aprila, ker je bil sprejet narodno-socialistični predlog za razpust sedanega parlamenta. Narodni socialisti upajo, da bodo pri volitvah dobili dvetretjinsko večino in potem lahko izpremenili ustavo, za kar je potrebna dvetretjinska večina.

Potne liste s prstnimi odtisi namerava vpeljati Francija za vse tujce, ker se je ugotovilo, da se nahaja v Franciji vse polno tujcev s ponarejenimi potnimi listi.

Svetovna razstava v Parizu I. 1937, ne bo odložena, kakor so poročali nekateri listi.

Mednarodni filmski kongres bo v Berlinu v dneh od 24. aprila do 1. maja. Kongresa se udeleži 800 delegatov iz vseh delov sveta.

Ugledni ameriški senator Borah zahteva posebno anketo o položaju cerkev v Mehiki. Verjetno je, da bo njegovo zahtevo ameriški senat sprejel.

Vojno sodišče v Haskovu na Bolgarskem je v procesu proti 37 komunistom obsodilo enega obtoženca na smrt, dva pa na 11letno ječo, dočim so dobili drugi obtoženci manjše kazni.

Južno-ameriška država Paragvaj je spročila tajništvu Društva narodov, da izstopa iz Društva narodov.

Sovjetska Rusija ima najmočnejše zračno brodogojstvo na svetu, kakor je izjavil šef sovjetskih zračnih sil.

Poljska vlada ni dovolila, da bi šla redna zračna linija Praga—Moskva čez poljsko ozemlje. Letala bodo zato letela čez rumunsko ozemlje.

Danskemu kralju Kristijanju je policija v Nizzi prepovedala, da se vozi s kolesom, ker ne more v tem primeru prevzeti jamstva za njegovo varnost.

Italijanski državni deficit znaša za drugo polletje 1934 1.210 milijonov lir. Primanjkljaj bo pokrit z notranjim posojilom. Notranji dolgovi Italije znašajo že 105 milijard lir.

Zaradi berlinske špijske afere, ki je razkrila, da se nemški generalni štab še vedno ukvarja z napadalnim načrtom proti Poljski, so se precej ohladili prijateljski odnosi med Poljsko in Nemčijo. Posledica tega je, da je propadla poljsko-japonska pogodba in bo Poljska pristala na podonavski pakt.

Ustanavljanje novih mlekarin v Pragi je češkoslovaška vlada prepovedala.

Obešena sta bila v ponedeljek zjutraj v Mariboru morilca Lakner in Pančur, kar je dalo našim dnevnikom dobrodošlo priliko, da so se na široko razpisali o tem tragičnem dogodku.

Mandžurska ladja »Ašuc« se je potopila. Vsa posadka, ki je štela 20 mož, je utonila.

Angleško letalo se je med poskusno vožnjo na letališču v Hastonu ponesrečilo. Oba letalca sta se ubila.

Radio-Ljubljana

Sreda, dne 27. febr.: 12.00: Ti prešmentane citre (plošče) — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, baletna godba na ploščah — 18.00: Plošče po željah — 18.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj) — 19.00: Sokolsko smučanje (Dušan Podgornik) — 19.20: Čas, jedilni list, program za četrtek — 19.30: Nac. ura: Zgodov. sloga našega naroda (prof. Popović) — 20.00: Klavirski koncert prof. Viktorja Urbančiča iz Graza — 20.00: Fantje na vasi — 21.30: Triglav šramel kvintet — 22.15: Čas, poročila — 22.30: Slovenska umetna pesem na ploščah — 23.00: Esperanto: Smuški tereni v Sloveniji (dr. Reya).

Četrtek, dne 28. febr.: 12.00: Veliki simfonični orkestri na ploščah — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, Kupleti in vesele pesmi na ploščah — 18.00: Polka je ukazana (plošče) — 18.20: Smuška ura ljublj. zimskošport. podsaveza — 18.50: Srbohrvaščina (dr. Mirko Rupel) — 19.20: Čas, jedilni list, program za petek — 19.30: Nac. ura: Politični pregled (g. Denić) — 20.00: Prenos iz Beograda — 22.00: Čas, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Stev. 1082/II.

Nabava.

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 6. marca 1935 pismeno neposredno pogodbo za dobavo 500 kub. metrov jamskega lesa (smreka ali bor). Ostali pogoji pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika v Velenju, dne 24. februarja 1935.

LIPSKI POMLADNI VELESEJEM 1935

Pričetek 3. marca

60% popusta

za vožnje na nemških železnicah

Vsa obvestila, tudi za nakup registermark dajete:

Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Tyrševa 33

Telefon 27-02

Zvanični biro lajpciškog sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33
Potovalne pisarne Putnik

Naročajte
"Trgovski
list"!